

MISTERI: PER QUÈ LA RIQUESA CREA POBRESA EN EL MÓN

Michael Parenti

Znet

Rebelión

15-11-2006

Hi ha un “misteri” que hem d’explicar: Com és possible que si les corporacions han realitzat inversions, i l’ajuda estrangera i els préstecs internacionals als països pobres s’han incrementat de manera extraordinària per tot el món en la última meitat del segle, també ho hagi fet la pobresa? El nombre de persones vivint en la pobresa està creixent en un percentatge més ràpid que la població mundial. Quina conclusió en podem treure de tot això?

En la última meitat del segle, les indústries i els bancs d’Estats Units (i altres corporacions occidentals) han invertit grans quantitats en les regions pobres d’Àsia, Àfrica i Amèrica Llatina, conegudes com “el tercer món”. Les transnacionals estan unides pels rics recursos naturals, els alts guanys que vénen de salaris baixos i la quasi total absència d’impostos, regulacions mediambientals i gastos per a la seguretat en el treball.

El govern d’Estats Units ha subvencionat aquesta fuga de capitals concedint a les corporacions exempcions en els impostos sobre les seves inversions a l’estranger i fins i tot pagant alguns dels seus costos de reubicació, per indignació dels sindicats aquí a casa, que veuen evaporar-se els seus treballs.

Les transnacionals han foragitat del tercer món als negocis locals i han controlat els seus mercats. El cartel estadunidenc del comerç agrari, subsidiat de manera extraordinària pels contribuents, envia els seus productes excedents a altres països a baix preu i enfonsa als agricultors locals. Com Christopher Cook descriu en la seva “Dieta per a un planeta mort”, expropien les millors terres en aquests països per collites per diner (cash-crop) per a l’exportació, normalment de monocultius que requereixen gran quantitat de pesticides, deixant cada cop menys acres pel cultiu dels centenars de varietats de collites orgàniques que alimenten a la població local.

Desplaçant a la població local de les seves terres i robant-los la seva autosuficiència, les corporacions creen uns mercats laborals superpoblats de gent desesperada als que se’ls força a viure en barris de barraques i a treballar per un salari miserable (quan poden trobar treball), sovint violant les pròpies lleis del país sobre salaris mínims.

A Haití, per exemple, corporacions gegants com Disney, Wal-Mart i JC Penny paguen als seus treballadors 11 centaus per hora. Els Estats Units és un dels pocs països que s’ha negat a firmar una convenció internacional per l’abolició del treball infantil i forçat. Aquesta postura es deriva de les pràctiques de les grans corporacions estadunidenses respecte al treball infantil arreu del Tercer Món, i fins i tot dins dels propis Estats Units, on nens de sols 12 anys

sofreixen una alta proporció d'accidents i defuncions mentre que reben un salari molt sovint inferior al mínim.

Els estalvis que els grans negocis obtenen d'una mà d'obra barata a l'estranger no es tradueixen en preus més baixos pels consumidors d'altres llocs. Les corporacions no contracten mà d'obra en regions llunyanes perquè els consumidors d'Estats Units puguin estalviar diners. Els contracten per incrementar el seu marge de beneficis. Al 1990, les sabates que feien a Indonèsia nens que treballaven dotze hores al dia per 13 centaus a la hora, costaven sols dos dòlars amb seixanta centaus però es venien a Estats Units per cent dòlars o més.

L'ajuda exterior dels Estats Units va unida a la inversió transnacional. Subvenciona la construcció de les infraestructures que necessiten les corporacions al Tercer Món: ports, autopistes i refineries.

L'ajuda que s'entrega als governs del Tercer Món ve amb moltes lligadures. Sovint s'ha de gastar en productes estatunidencs i a la nació que la rep se li exigeix donar preferència a les inversions de companyies dels Estats Units, substituint el consum de mercaderies i aliments locals en favor dels importats, creant més dependència, gana i deute.

Una bona porció de l'ajuda monetària, mai veu la llum pública, anant directament a les arques personals dels funcionaris corruptes dels països que la reben.

Ajuda (o quelcom semblant) arriba també d'altres fonts. Al 1944, les Nacions Unides van crear el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional (FMI). El poder de vot en les dues organitzacions està determinat per les contribucions financeres de cada país. Estats Units, en quant a major "donant", té la veu cantant, seguit d'Alemanya, Japó, França i Gran Bretanya. El FMI opera en secret amb un selecte grup de banquers i funcionaris dels ministeris d'economia seleccionats, en la seva majoria, en les nacions més riques.

El Banc Mundial i el FMI se suposa que ajuden al desenvolupament de les nacions. El que passa realment és una altra història. Un país pobre demana un préstec del Banc Mundial per millorar alguns aspectes de la seva economia. Si fos incapaç de pagar els grans interessos degut a un descens de les vendes d'exportació o per qualsevol altre motiu, es veurà obligat a demanar prestat de nou, però aquesta vegada del Fons Monetari Internacional.

Però el FMI imposa un "Programa d'ajust estructural" (SAP, en les seves inicials en anglès) que requereix que els països deutors atorguin beneficis fiscals a les corporacions transnacionals, redueixin salaris i no facin cap intent per protegir a les companyies locals dels importadors estrangers i de les adquisicions estrangeres. Pressiona a les nacions deutores perquè privatitzin les seves economies, venent a companyies privades i a preus escandalosament baixos les seves mines, ferrocarrils i serveis públics que pertanyen a l'estat.

Es veuen forçats a obrir els seus boscos a la tala i les seves terres per a mines a cel obert sense cap consideració pel dany ecològic causat. Les nacions

deutores també han de retallar les seves subvencions a la salut, l'educació, el transport i els aliments bàsics, gastant menys en la seva població per tenir més diners i poder fer front als pagaments del deute. Com que se'ls requereix per desenvolupar una agricultura orientada a l'exportació, es veuen cada cop menys capacitats per alimentar a la seva pròpia població.

Aquesta és la raó per la que per tot el tercer món els salaris reals han disminuït i el deute nacional ha crescut fins a un punt en que els pagaments del deute absorbeixen quasi tots els guanys de les exportacions dels països més pobres, el que crea un major empobriment al deixar al país deutor menys capacitats per a proveir a la població de les seves necessitats.

Per tant, així hem explicat un "misteri". Per suposat aquest misteri no existeix si no t'adhereixes a la mistificadora teoria del "goteig" (teoria liberal en funció de la qual l'acumulació de riquesa en les capes altes de la piràmide de població acaba provocant el "goteig" de riquesa cap a les capes inferiors. La imatge típica és la de la piràmide de copes en al que, després d'omplir-se la superior, vessa i va omplint les inferiors. N d T). Per què s'ha profunditzat la pobresa mentre que les ajudes estrangeres, préstecs i inversions han crescut? Resposta: Els préstecs, inversions i la majoria de les ajudes estan dissenyades no per a lluitar contra la pobresa sinó per augmentar la riquesa dels inversors transnacionals a expenses de la població local.

No hi ha un goteig sinó un sifon ascendent des de la majoria que treballa dur cap a la minoria d'adinerats.

En la seva perpètua confusió, alguns crítics liberals conclouen que l'ajuda exterior i els ajustos estructurals del FMI i del Banc Mundial "no funcionen"; el resultat final és menys autosuficiència i més pobresa per les nacions que els reben, assenyalen aquests crítics. Aleshores, per què els estats membres rics segueixen finançant al FMI i al Banc Mundial? Són els seus líders menys intel·ligents que els crítics que els continuen assenyalant que la seva política està produint l'efecte contrari?

No, són els crítics els que són estúpids i no els líders i els inversors occidentals, els quals posseeixen tant d'aquest món i disfruten de tanta immensa riquesa i del seu èxit. Continuen amb els seus programes de préstecs i ajuda estrangera perquè aquests programes funcionen. La pregunta és: funcionen per qui? Ciu bono?

Les intencions darrere dels seus programes d'inversions, préstecs i ajudes no són millorar a les masses a altres països. Això no és veritablement el negoci en el que estan. El propòsit és servir els interessos de la acumulació global de capital, apropiant-se de les terres i les economies locals de la gent del Tercer Món, monopolitzar els seus mercats, disminuir els seus salaris, esclavitzar el seu treball amb deutes enormes, privatitzar el seu sector de serveis públics i impedir que aquestes nacions emergeixin com a competidors comercials no permetent que es desenvolupin normalment.

Respecte a això, les inversions, l'ajuda estrangera i els ajustos estructurals funcionen realment bé.

El veritable misteri és: Per què algunes persones creuen que aquest anàlisi és molt improbable, una conspiració inventada? Per què són tan escèptics en creure que els governants dels Estats Units, amb coneixement i deliberadament, exerceixen aquesta política despietada (suprimir salaris, derogar la protecció mediambiental, eliminar el sector públic, tallar serveis humans) en el Tercer Món? Aquests governants estan fent exactament la mateixa política aquí en el nostre propi país!

No creuen que ha arribat l'hora de que aquests crítics liberals deixin de pensar que la gent que posseeix gran part del món (i el voldria posseir tot) són "incompetents" o "desencertats" o que "no veuen les conseqüències no intencionades de la seva política"? No estàs sent molt intel·ligent si penses que els teus enemics no són tan llestos com tu. Ells saben on estan els seus interessos i també nosaltres hem de saber-ho.